

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בית נאמן

יום חמישי כ"ז באלול התשע"ב, יום חמישי כ"ז באלול התשע"ה
נושאי השיעור:

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע
את שיעורו של
מרן זצוק"ל
בערוץ קול ברמה
או ב'קול בית נאמן'
079-9270505

א. מה לכוין ב"זכרנו לחיים"? ב. חיים של גוף בלי נשמה זה לא שווה כלום. ג. מה לכוין ב"מי כמוך"? ד. מה לכוין ב"היום הרת עולם... אם כבנים אם כעבדים".
ה. האם לבקש לחיות יותר משמונים שנה? ו. בעשרת ימי תשובה צמים ואוכלים. ז. להוסיף במצוות בעשרת ימי תשובה. ח. כל השנה מלים אותו המנגינות
של הימים הנוראים. ט. "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" - התורה אינה כופה על האדם דברים למעלה מכוחותיו. י. בתפלה אתה אצל המלך,
תשמש בתפלה. יא. טענות טובות ממיסות את המקטרגים. יב. בראש השנה קודם כל תפלה ותהלים ואח"כ גמרא או הלכה.

חיים של גוף בלי נשמה זה לא שווה כלום

א. [בן איש חי שנה ראשונה פרשת ניצבים אות כ"ג] **כשאומר "זכרנו לחיים" יכון להמשיך חיים לנשמה.** חיים של גוף בלי נשמה, זה לא שווה כלום. חיים לנשמה זה חיים. יש סיפוק, יש מעשים טובים של חסד, של לימוד, של חכמה, אתה מגלה דבר חדש.³ כשאתה לומד ואתה מחדש בה, ואתה נהנה מכל מלה,

1. שיעור זה נמסר ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום חמישי כ"ז באלול הרחמים התשע"ב בבית מדרשו "אהבת התורה" - איש מצליח" בין מנחה לערבית. המערכת.
2. יש ספר שכתב רופא אחד, שמו ג'קסון, הוא לא יהודי, שמו "חיים ללא מחלות" (תורגם לעברית, "חיים ללא מחלות" ראשי תיבות חלם, כי כנראה אין דבר כזה...). והמחבר כותב על עצמו שעה גיל ארבעים ותשע לא הייתה מחלה שלא סבל ממנה, הוא היה רופא ילדים טוב, אבל הוא כולו אין לו לא כליות, לא שיניים, לא רגלים ולא שום דבר, רק הלב דופק, יש לו כל המחלות שבעולם. הלך לגדולי הרופאים שלפני דור אחד או שנים, אמרו לו: עוד ארבעה חודשים הוא מת. פתאום אמר אחת הביאה לו תינוק אחד חיור, אמר לה: מעולם לא ראיתי יצור אומלל כמוהו - לא ראיתי כזה ילד אומלל, "עלוב החיים". אמר לה: תתני לו ככה וככה, ואז יגדל יפרח וישגשג כמו פרח. הסתכלה עליו ואמרה לו: אדוני, מתי הכלל הזה חדל בחיים? זאת אומרת עד איזה גיל זה מועיל ואחר כך לא מועיל? המלה הזאת דקרה אותו. כלומר, למה אתה נראה יותר גרוע מהילד הזה? את הדברים שאתה אומר לילד לעשות, תעשה גם אתה. ישב וחשב וחשב, זרק את כל האוכל שהיה אוכל, ישב שלושה ימים בצום לנקות את הגוף מכל הרעלים. התחיל לעשות התעמלות, התחיל לאכול אוכלים מסויימים. וכשכתב את ספרו היה בן שמונים - שמונים ואחת ואמר: "אני מרגיש את עצמי חזק ובריא שאוכל לחיות עד מאה ועשרים אם לא תקרה לי תאונה" (ובאותה שנה הייתה לו תאונה... "ברית כרותה לשפתים" מו"ר דף כ"י ע"א). אין מה לעשות, והוא אומר ש"ש עשרה שעות ביממה אני עיר כותב וזוה"ב. ובתוך הדברים כתב: **כל זה בשביל הגוף, אבל לטפח את הגוף בלבד, ולעזוב את הנפש ואת החשיבה (נשמה לא אומר, כי הוא גוף), האדם נהיה ממש כמו חיה נהדרת...** אדם בריא ובריא כמו ארי וכמו שור, אבל הוא חיה בסך הכל... **אדם שחושב רק על גופו זה לא חיים.** "ישעים בחייהם קרויים מתים" (ברכות דף כ"י ע"ב).

3. אף פעם לא הבנתי מה שאומרים בסליחות: "יצרי עלילות ברשע להתעולל, שומר מה מלילה שומר מה מליל". שאלתי בישיבה: "שומר מה מלילה" (ישעיה כ"א, י"א) זה הקב"ה. אז מה הכוונה "יצרי עלילות ברשע להתעולל, שומר מה מלילה שומר מה מליל"? - ההגנים סוגרים ביום תדע לך שיש לי יצרי עלילות ברשע להתעולל? מה אתה מדבר? לא ככה, אלא הפסוק מדבר על הקב"ה, אבל המשורר לקח את זה בלשון מליצה, והוא מדבר על היצר הרע. "יצר" - היצר הרע שלי מחכה מלילה ללילה לעשות עבירות - "עלילות ברשע להתעולל". "שומר" - היצר הזה. "מה מלילה" - איזו עבירה נעשה הלילה. "מה מליל" - איזו עבירה יעשה. באיוב (פרק כ"ד) כתוב שאת כל העבירות עושים אותם בלילה - "לאור יקום רוצח יקטול עני ואביון, ובלילה יהי כגנב... חתר בחושך בתים, יומם חתמו למו" (פסוק י"ד ופסוק ט"ז). ההגנים סוגרים ביום את הבית, אין שם אף אחד, לא תבוא משטרה אחריהם, ובלילה הופכים את העולם, חותרים בתים מכאן ומכאן. "ועין נואף שמרה נשף לאמר לא תשורני עין" (פסוק ט"ו). בנשף אף אחד לא רואה, והוא הולך ועושה מה שלבו חפץ. אז היצר הרע "שומר מה מלילה". **כל זמן שאתה לומד תמצא טעם בלימוד.** בפסוק בישיעה באמת "שומר מה מלילה" נאמר על הקב"ה. כתוב בזוהר (ויקרא בדף כ"ב סע"א) "אנת דאקרי שומר, אן היא שמירה דילך" - אתה שומר על ישראל, איפה השמירה שלך? רבי יוסף חיים בלשון חכמים (ח"ב ס"ב ב') תיקן את הלשון, אמר: "שומר מה מלילה, שומר אתקריא, אנת נטיר מטרוניא דילך" הוא לא רצה לכתוב מלים חריפות [כלשון הזוהר] "אן שמירה דילך" (ואת זה אמר רבי שלמאן מוצפי, מובא בספר עולמו של צדיק עמ' 139). ובבוקר עשיתי חשבון (כיון שחשבתי על שומר מה מלילה), "שומר מה מלילה" כתוב בישיעה בלי - "שומר מה מלילה" גימטריא ת"ש, שם נעשה שומר בו' שומר בו' - תש"ו. השנים האלה השנים של השואה, כביכול "אן שמירה דילך"?

זה חיים של הנשמה. "זכרנו לחיים" - שיהיה לנו זכרון טוב, שיהיה לנו הבנה טובה, שיהיה לנו נחת רוח בלימוד, "והערב נא" - שיהיה ערב. וכשיאמר "כתבנו בספר חיים" הכוונה חיים לגוף, שניתכת בספר חיים טובים. ויכוין בתחילת זכרנו זי"ן והסוף מ"ם - "אלקים חיים", וזה מספר הוי"ה אה"ה, שהם חכמה ובינה. זה המספר של המלים ב"אלוקי נשמה שנתת בי טהורה" - 47, כמנין הוי"ה אה"ה.

מחיה מתים ברחמים רבים

ב. וכשאומר "זכר יצוריו ברחמים לחיים" יכון על הנשמות, שזוכר אותם ברחמי להחזירם לחיים, להחיות בעולם הזה בגלגול, ובזה יתאמת אצלנו עניין תחיית המתים. כמו שהנשמה לא הולכת, וחוזרת בגלגול, ככה גם הגוף יחזור. פעם אמרו: מה פתאום? אין גלגול. ואמרו יותר מזה - אדם מת, נגמר. היו אומרים (בערבית) מי הלך לקבר והביא לנו איזה חדשות משם? אף אחד. (ויש בגמרא במכות דף כ"ג ע"ב ביטוי כזה: "מאן סליק לעילא ואתא ואמר?"). ובדורות האחרונים התברר [לכולם] שיש גלגול, אומות העולם מודים בו, יש עשרות ואולי מאות מקרים של גלגול.⁴ אם יש גלגול, מוכח גם כן השארת הנפש. אם הנפש הלכה במות, אז אין גלגול. מה זה גלגול? זה אדם חדש לגמרי. הכל אמת, רק מתגלה לאט לאט. "ובזה יתאמת אצלנו עניין תחיית המתים" - אם הנשמה קיימת ומתגלגלת, אין פלא שהקב"ה יכול להחיות גם את הגוף, הכל בידו. הוא יכול לעשות הכל.

"אין להישען אלא על אבינו שבשמים"

ג. וכשאומר "היום הרת עולם. אם כבנים אם כעבדים". כתב רבנו הרש"ש - רבי שלום שרעבי - שיאמר כך, כל עצמותי יאחזמו רעד, לכי ישאל הקב"ה: אם אני אבא, איפה הכבוד שלי? אם אני אדון, איה מוראי? אם אני אבא, איפה כבודי ואם אדונים אני איה מוראי? (מלאכי א' ו'). ולכן יאמרו את זה במיתון ובשברון לב. איך רבי עקיבא זכה שאחרי עשרים וארבעה רגנות - עשרים

4. ילדה קטנה בהודו (בתרצ"ד נדמה לי, 1934) שאמרה: בגלגול שעבר הייתי גרה במקום פלוני, ומדברת בשפה אחרת שההורים שלה לא יודעים, ושמי כך וכך, והיו לה שני ילדים, וכל הפרטים האלה. אמרו: זה דמיון, שמעה את זה מחברות שלה. אבל היא אמרה את זה, וחוזרת וחוזרת על זה. לקחו אותה לפסיכיאטרים, אמרו: בוא נבדוק. באיזו שנה? כך וכך. באיזו עיר את אומרת? כך וכך, בדקו וראו שיש עיר כזאת. באיזה רחוב? כך וכך. יש רחוב כזה. הלכו אתה לאותה עיר, הגיעו לעיר סגרו לה את העיניים במטפחת, הגיעו לרחוב הזה והורידו לה את המטפחת, והיא אמרה: "זה הרחוב שלי". הרחוב שלך? איך את יודעת? באיזה בית את גרה? במקום הזה. הגיעה לבית, מצאה שמה מישהו, אמרה לו: אתה בעלי! אמר לה: השתגעית? את ילדה בת תשע והוא בן חמשים... אמרה לו: כן, אני הייתי אשתך וילדתי שני ילדים. אמר לה: לא, שלושה ילדים. התברר שבילד השלישי היא מתה, "ותקש בלדתה" (בראשית ל"ה, ט"ז), לכן היא לא מכירה אותו. אמר לה: מה פתאום?! אבל היא נתנה לו סימנים על סימנים על סימנים, אמרה לו: פעם דברנו ככה, ופעם הבאתי לך אוכל כזה, ואני השארתי כסף מתחת הבלטות. איפה הכסף? במקום הזה והזה. בדקו וראו שיש שם כסף! מה זה? אז הגלגול הזה הוא באמת.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:04	19:14	19:56
18:22	19:16	19:53
18:11	19:16	19:52
18:21	19:16	19:53

לבן איש חי), "המקום יתן לך חיים ארוכים טובים ומתוקנים". "ארוכים" - גם למעלה משמונים, ושיהיו גם "טובים ומתוקנים". **הרב אלישיב ע"ה** חי עד גיל 102, בכל לילה קם בשתיים וחצי ולומד עד הבוקר שלש שעות, ויש אפילו הקלטה עם המנגינה של הלימוד שלו.

בעשרת ימי תשובה צמים ואוכלים

ה. [הלכה כ"ד] **בעשרת ימי תשובה אין עושין הפסקות בתענית**, בן איש חי כל ימיו בתענית, אבל הוא אומר **שבעשרת ימי תשובה לא עושים תענית, כי צריכים לתקן את כל מה שאכלנו במשך השנה**. אולי אכלנו אוכל שיש בו קצת ספיקות, ומתקנים את זה בעשרת ימי תשובה. כתבו בספרים **שם תוריד את ראש השנה וכיפור נשאר לך שבוע ימים בדיק**. למשל, ראש השנה חל בשני ושלישי, יש לך ימים רביעי, חמישי, ששי, שבת, ראשון, שני, שלישי, ברביעי שוב פעם כיפור. **בשבועה ימים אלו כל יום מתקן את כל הימים שכנגדו בשנה שהם כמו אותו היום**. למשל, בצום גדליה ביום יש תענית, אבל בלילה אכלנו, צום גדליה חל ביום רביעי, אז מה שאתה אוכל בליל רביעי (מוציא ראש השנה), זה מתקן לך כל ימי רביעי. יום חמישי, מתקן לך כל ימי חמישי. יום ששי אותו דבר. **לכן אסור לעשות הפסקה יומם ולילה, אלא מי שיכול לצום שיצום ביום**, ומי שלא יכול לצום שלא יצום, אחר כך תהיה לך בעיה בכיפור. **כמה פעמים אנשים עושים חסידות, ומגיע כיפור - קורסים**. "כרע בל קורס נבו" (ישעיה מ"ו, א). הלאי שנשמור על הצומות העיקריים - צום גדליה וצום כיפור. אבל גם מי שהוא צם בעשרת ימי תשובה ביום, בלילה צריך לאכול. **ולכן כתוב בתורה לשמה (ס' קמ"ו) שצריך לאכול פת בכל לילה בעשרת ימי תשובה כדי לברך ברכת המזון**.

להוסיף במצוות בעשרת ימי תשובה

ו. [הלכה כ"ה] **כלה שהיא ובעלה סמוכים על שלחן חמיה וחמותה**, כל השנה כולה, ביום ששי חמותה מוציאה חלה מן העיסה ומברכת, אז הכלה לא עושה מצות חלה. וזו מצוה חשובה מאד, יש שלש מצוות של הנשים - חלה, נדה, והדלקת הנר⁸. כתוב (שבת דף י"א ע"ב) שאלו שלשה דברים שעליהן נשים מתות בשעת לדתן. לכן אמרה חנה: "אם ראה תראה בעני אמתך, וזכרתי ולא תשכח את אמתך, ונתת לאמתך זרע אנשים" (שמואל-א' א', י"א). למה אמרה שלש פעמים "אמתך"? אמרו (ברכות דף י"א ע"ב) שהיא אמרה: שלשה סוגי מיתה בראת לאשה על עוונות האלה, ואני שמרתי את כולם. איפה רמוז ששמרה את כולם? בשם שלה - **חנה**, חלה, נדה, והדלקת הנר. אז הכלה שומרת מסתמא גם הדלקת הנר [בחדרה או כ"ו ב] ונדה, אבל חלה לא עושה. לכן אומר הרב **בעשרת ימי תשובה תשתדל הכלה לקחת כסף מבעלה ותקנה בו קמח שיעור חלה, שתקיים היא בעצמה מצות הפרשת חלה בברכה, לפחות פעם אחת בשנה**. שיהיה לה מצווה נוספת בעשרת ימי תשובה. מטעם זה הרב חיד"א אומר (מורה באצבע ס' רפ"ג) שהוא מברך ברכת הלבנה לפני כיפור. אני פעם הייתי עושה אחרי כיפור עם התלמידים, והתלמידים נמצאים בלחץ גדול, מוציאים רבנו תם ויורדים מהר, אמרתי: נברך לפני כיפור. והרב חיד"א כתב טעם דומה, אמר הקהל לחוצים ולחוצים, אני מברך לפני כיפור, ומוסיף לי מצווה לפני כיפור, מברך בנחת ולא בצער, בשמחה ובאהבה רבה. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

כל השנה מלווה אותנו המנגינה של הימים הנוראים

ז. אתם יודעים למה פעם לא למדו מוסר בישיבות אצל הספרדים, ועד שבא **רבי ישראל סלנטר** גם אצל האשכנזים? (וגם אחרי שבא, במקומות של הספרדים לא היו לומדים). לא היו לומדים, אלא אדם שלומד תורה, יש לו יראת שמים. **אני חושב שהיה לנו מוסר חי מהימים הנוראים, כל השנה כולה מלווה אותנו המנגינה של הימים הנוראים**. היו יהודים מלוב, טריפוליטנים (שכחתי מה המשפחה שלהם), שהיתה להם חנות בפרדס כץ. אתה בא לקנות ממנו, והוא מתחיל לזמר את הפסוקים של שיר השירים מתורגמים! תרגום של שיר השירים בערבית. אמרתי לו: אתה יודע מה זה? אמר לי: בילדותנו בלוב, הולכים לעבודה, אבל הילדים של התלמוד תורה לומדים את זה, וזה נכנס להם. **הפיוטים שלנו הם נכס. נכס ללמוד אותם**. ולא צריך ללמוד אותם עם מפרשים. אבל אפשר ללמוד עם מפרשים, יש ספר של **רבי שאול כהן** [על תפלות הימים הנוראים - "שי

וארבע ברכות שעשה רבו רבי אליעזר בן הורקנוס שירד גשם ולא ירד, עמד ואמר "אבינו מלכנו" ומיד ירד גשם (תענית דף כ"ה ע"ב)? איך הוא עשה? **אלא הוא קרא את זה בשברון לב**. אדם יקרא לאט לאט, תראה כמה דברים נפלאים. **"אבינו מלכנו"** - אתה אבא ואתה מלך, אבל **בעיקר "אבינו אתה"**, ואבא מרחם על הילדים שלו. איך כתוב? "ברא כד חטי, אבוי אלקיה. אבוי דחיים, מסי לכאבה". (לא אסי, בנוסח המקורי כתוב: "מסי"). זה ציור נפלא מאד. הבן חוטא, אביו לוקח 'פלאקה' ונותן לו מכות. והנה יש לו פצעים, אבא שלו מרחם עליו, לוקח אותו, ומורח לו משחה. והבן אומר: מה זה? מוזר האבא שלי. בהתחלה נותן לי מכות, אחר כך עושה לי משחה?! הוא אוהב אותי או שונא אותי? ממה נפשך, אם הוא אוהב אותי - למה נתן לי מכות בכלל? ואם הוא שונא אותי, למה נתן לי משחה? **האמת שהוא אוהב אותך, אבל אתה גרמת לעצמך שתקבל מלקות**. "אבוי אלקיה, אבוי דחיים, מסי לכאבה". אז "אבינו מלכנו - אבינו אתה" מצד המלה **אבינו**. ו[גם] "אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה". אין לנו על מי לסמוך, ולא רק בדור הזה, בכל הדורות לא היה בן אדם בעולם שהיה אפשר לסמוך עליו חוץ מהקב"ה. שום מלך בעולם, מלך רומי ומלך ספרד, כולם אפס, הבל הבלים. לא שוים פרוטה. כולם מחפשים את האינטרסים שלהם. אפילו אלה שכביכול נטו חסד לישראל, מטרתם בשביל האינטרס שלהם. וכל שכן אלה שאומרים את זה בפירוש. אז **"אין לנו מלך אלא אתה"**, ולכן **"אבינו מלכנו רחם עלינו"**. תאמר את זה במיתון, אתה לא תוכל לקרוא את זה בשוויון נפש. **ולכן יאמרו את זה במיתון. ולכן בחזרה הציבור אומרים את זה** (היום הרת עולם) **בקול רם מלבד השליח ציבור**.

האם לבקש לחיות שמונים שנה?

ד. [הלכה כ"ג] **בנוסח יהי רצון של התהלים כתוב: "ונזכה ונחיה שבעים שנה, ואם בגבורות שמונים שנה"** ככה הנוסח היה בגלל הפסוק (תהלים צ' י), והבן איש חי אומר: **אדם שעבר שמונים, מה יגיד? כבר עברת שמונים!** אחרי שמונים איך אדם יכול להגיד בתפלה תן לי שמונים שנה? כבר קבלת אותם. **ועוד, שאפילו לא הגיע עדיין לשבעים, למה ישאל דבר קצוב? אולי הקב"ה נתן לך חיים יותר**, ונתן לך חיים טובים גם כן. **אני יש לי תירוצו, כתוב במסכת שמחות (פ"ג ה"ח) שחיים שלאחר שמונים שנה זה חיים של צער**. בן אדם קשה לו, קשה לעבור חיים ככה, אתה חושב שהחיים קלים? הם לא קלים. לכן תמצא תלמידי חכמים שעברו את הגיל הזה, תמיד מתבדחים ושמוחים. **כשהאדם מור"מ מליובאוויטש** היה פעם נותן שיחה ויש בה דברים של מוסר, היה מתחיל לבכות. בשנים האחרונות לא היה בוכה. כי אם היה בוכה, היה הורס את עצמו [מבחינת בריאות גופו]. תמיד היה משנה את הכל בדרך של שמחה. בזה אמרתי טעם שבפסוק (משלי ט' י"א) "כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים" תמיד אמרנו "ויוסיפו לך" בלי דגש, ואילו בכתר ארם צובא ובתנ"ך ברויאר "ויוסיפו לך" בדגש בלמ"ד. למה יש דגש? הרי אחרי שורוק בדרך כלל אין דגש אלא אם כן יש סיבה⁶. ומה הסיבה כאן? "ויוסיפו לך" הלמ"ד כפולה בגלל הדגש, כאילו יש למ"ד ועוד למ"ד, בגימטריא זה ששים, ועוד כ"ף זה שמונים. "ויוסיפו לך" - שמונים שנה הם שנות החיים העיקריים, אחר כך לא בדיק. אבל הבן איש חי לא רוצה ככה⁷, לכן אמר לומר: **"ונזכה לחיים ארוכים טובים ומתוקנים"**. וכיון שהכל הולך על פי הסוד, לכן אמר ומי אמר שיש בזה [בנוסח המתוקן] סוד? אולי לא כדאי לנו לשנות? מצאנו נוסח בגמרא ביומא (דף ע"א ע"ב) שככה בירכו חכמים אחד לחבירו (פה בבא"ח כתוב "לכהן גדול", אבל זו טעות סופר, חכמים בירכו אחד לחבירו. [עיי' בהערות מרן רבנו זצ"ל

5. כשהלפרין הגבור זכרנו לברכה הגיע לגיל שמונים, כתבו עליו בעיתונים: הגיע לגיל הגבורות, ועכשיו הוא עושה שמונים שנה פעם שניה... ככה כתבו עליו, עברו שבע שנים ונגמר הסיפור, עם כל ההתעמלות וההתעמלות והתעמלות. פעם אחת נלחם באלוף העולם, איזה ערבי אחד ששוקל 227 קילו, והוא שוקל (מסכן...) רק תשעים ושבעה. אז העיתונאים כתבו: זה מלחמה של דוד מול גלית. איך דוד הקטן הזה - תשעים ושבעה קילו, תשעים ושבעה זה טוב, אבל לעומת מאתים עשרים וששים ושבע? זה פי שתיים וחצי! מה אתה עושה?! אבל בדקה הראשונה, כעבור ארבעים ושבע שניות דחף אותו לקרשים, השאיר אותו פצוע וחבול וההצגה נגמרה. קמו כולם לצעוק, אלפים באו לשם וקנו כרטיסים. אמרו: שילמנו הרבה כסף על ארבעים ושבע שניות?! אמרו: זהו, נגמר, ההוא נפל בקרב גמרנו. אז האדם היה גיבור וגיבור, הגיע לגיל מסוים זהו. לעומת זה **הרב שך ע"ה, הרב דורי ע"ה, הרב אלישיב ע"ה**, חיו למעלה ממאה שנה, ולא עשו התעמלות. שמרו על בריאותם ודאי, [אבל לא הגזימו].

6. **אם יש דגש אחרי שורוק יש סיבה**, כמו: "תשביתו שאור מבתיכם" (שמות י"ב, ט"ו) - תבדקו טוב בחורים ובסדקים. "קומו צאו מן המקום הזה" (בראשית י"ט, י"ד) - קומו מהר. וכן: "קומו סעו ועברו את נחל ארנון" (דברים ב', כ"ד). כל פעם שיש דגש בראש מלה אחרי שורוק, יש סיבה.

7. **בן איש חי** חי עד גיל שבעים ושש, את החיבור האחרון שלו עשה אותו בקבר יחזקאל ושמה **נפטר**, קרא לחיבור הזה "מראות יחזקאל".

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

3

ומגדל חננאל עד

"יקבי המלך"

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות
הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א
ראש ישיבת "לבנימין אמר" ברכיה

להוריד את המחיצות

ערך: הרב אלעזר חזקיהו שליט"א

בכי או שמחה?

רבינו חיים ויטאל ע"ה העיד על רבינו האר"י ז"ל (שער הכוונות דף צ' ע"א), שהיה נוהג לבכות הרבה בתפלות ראש השנה, אף על פי שהוא יום טוב וצריך לשמח בו. הוא היה אומר, שאדם שאין הבכיה נופלת עליו בימים אלו, סימן שאין נשמתו שלימה והגונה. מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל, פסק בספרו "חזון עובדיה" (ימים נוראים עמוד פז), שתפלות ראש השנה צריכות להיות בשמחה ובטוב לבב, מתוך כוונה שלימה כי בטוחים אנחנו בישיבותינו ויתברך שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים ולשלום. אלא שאם מתעורר מאליו לבכות ולהתפלל בדמעות שליש, אין בזה שום איסור ותבוא עליו ברכה.

מפחיד לעמוד ליד אריה?

בדורות הקודמים בשנים קדמוניות, הציבור היה הרבה יותר ער, הרבה יותר מתרגש ובוכה. מה ההבדל בינם לבינינו? מדוע הדור שלנו חלש בזה? שמעתי משל יפה שממחיש את ההבדל בינינו לבין הדורות הקודמים. בדור שלנו הטכנולוגיה מונעת הרבה את הפחד. אדם הולך לגן חיות, עומד ליד האריות והנמרים, אבל הוא לא מפחד, יש גדר, הוא עומד שני מטרים מהאריה ואפילו מחייך... לפני כמה שנים הלכתי עם הילדים לגן החיות בירושלים. כאשר עמדנו ליד הנמרים, היו לידינו קבוצה של בחורים שניסו להרגיז אותם, וכאשר הצליחו והנמר התקרב לעברם, התחילו לצחוק, שמחו שמחה גדולה... לא היה עליהם מעט מן הפחד.

לעומתם, אדם שילך בג'ונגל וישמע שאגה של אריה, אפילו שהוא עדיין לא רואה אותו הוא יפחד נורא, ירעד כל גופו. סיפר לי חבר אחד, שמתוקף היותו אב בית דין הוצרך פעם אחת לטוס להביא גט מאפריקה, ולאחר שהביא את הגט, אמר לאחד מהיהודים שם: "תוכל לעשות לי טיול קצר בג'ונגל? אף פעם לא הייתי בכזה מקום". אותו אדם לקח אותו ברכב והחלו לנסוע. באמצע הדרך זינק לעברם אריה אימתני, והחל לשאוג שאגות איומות. אותו רב אמר לי: "באותם רגעים כל הגוף שלי רעד, פחדתי מאד, לא הצלחתי לזוז".

מה ההבדל בין הבחורים שהיו בגן החיות, לבין הרב שהיה בג'ונגל? למה הם לא פחדו והוא פחד נורא? אלא בגן החיות ישנה מחיצה שהנמר לא יכול לעבור, יש זכוכית מחוסמת שהוא לא יכול לנפץ, אבל בג'ונגל, האריה יכול להגיע לאדם בתוך רגע! לכן הם פחדו פחד מות. ככל שהמחיצה בין האדם לחיה יותר עבה ומחוסמת, כך הוא פוחד פחות.

קרבת אלקים לי טוב

אבותינו היו בדרגה גבוהה מאד, לא היתה מחיצה בינם לבין הקב"ה, לכן הם פחדו מאד, היו בוכים בתפלות ראש השנה. אבל אנחנו לצערנו רחוקים יותר, המחיצה שבינינו עבה יותר, לכן אנחנו לא מצליחים לפחד ולבכות בתפלות. היום יש הרבה הסיח הדעת, הרבה טרדות, קשה להתרכז ולהבין שאנחנו עומדים לפני משפט גורלי, אם נעצור את מרוץ החיים ונתבונן לקראת מה אנחנו עומדים, נבוא מוכנים הרבה יותר.

אבינו מלכנו

בפרשת כי תבוא התורה אומרת: "ושמחת בכל הטוב" (דברים כ"ו, י"א), אדם צריך לשמוח בכל טוב שיש לו. אפילו שיש לו גם דברים רעים, בעיות, קשיים, מכל מקום עליו להתבונן ולחפש את הטוב. אנחנו עומדים לפני יום ראש השנה, יום שמעמידים אותנו למשפט, ועם זאת רבותינו פסקו שאנחנו צריכים להיות בשמחה. השאלה הנשאלת, איך עושים זאת? איך אדם שעומד לפני משפט שחורצים את דינו לחיים או למות יכול לשמוח? בתפלה אנחנו אומרים את תפלת "אבינו מלכנו". אבינו או מלכנו? ה' הוא אב או מלך? מצד אחד הוא מלך, הוא מעמיד אותנו למשפט וחורץ את גורלנו, אבל מצד שני הוא אבינו, אב לעולם לא יעשה רע לבנו. גם כאשר חלילה צריך לגזור על האדם דבר רע, הוא יעטוף אותו בדברים טובים.

לכן אנחנו צריכים לזכור, אמנם מצד אחד אנחנו עומדים למשפט איום ונורא, ספרי חיים ומתים פתוחים לפנינו יתברך, דבר שבלי שום ספק צריך לגרום לחשש ולפחד, אבל מצד שני השופט הוא אבינו! השופט קרוב שלנו ורוצה בטובתנו, לכן עלינו לשמוח

ולבטוח בחסדיו יתברך.

לחייך ולשמוח

הגאון רבי שמעון חירארי ע"ה היה גאון עצום, שימש כרב קהילה גדולה בכפר שלם שבתל אביב, וזכה לחבר עשרות ספרים בהלכה ובהגדה. פעם הגיע אוטובוס מלא ביהודים ממרכז הארץ להתברך אצל הצדיק "באבא סאל" בנתיבות. כאשר הבין הצדיק שהם באו מהמרכז, אמר להם: "יש לכם שם את רבי שמעון חירארי ואתם באים אלי? תחזרו בחזרה".

פעם אחת הגיע אשה יחד עם בתה החולה להתברך מפי הרב. שמע הרב את הסיפור, ואמר לאשה ולבת: "למה אתן בוכות?". "איך לא נבכה? הילדה נמצאת במצב של סכנה!", השיבה האשה בדמעות שליש. אמר להם הרב: "כל רגע שאדם חי זו מתנה מהקב"ה, תסתכלו על הדברים הטובים שיש לכם ותשמחו, תחייכו, כך תמתיקו את הדינים והבת תזכה לרפואה שלימה". ואכן מיד לאחר מכן הבת הבריאה, והמחלה לא שבה אליה עוד.

לשמוח בדברים הטובים

באותו עניין שמעתי על הרב סיפור נוסף. בתחילה הרב היה מלמד ילדים בתלמוד תורה, ופעם אחת ראה את איש התחזוקה יושב בחדרו ובוכה. ניגש אליו ושאל: "למה אתה בוכה? מה עשו לך?". השיב האיש: "כבר שנים רבות שאני מצפה ומייחל לילדים ועדיין לא זכיתי, אני רואה כאן את הילדים בתלמוד תורה, ואני חושב, מתי אראה גם את הילד שלי?".

השיב הרב: "אתה באמת צודק, זה קשה מאד לחיות בלי ילדים, אבל אל תחשוב שאם תבכה יהיו לך ילדים, אדרבא תשמוח בדברים הטובים שה' חנן אותך, ובעזרת ה' יהיו לך ילדים". ובאמת כבר באותה שנה נולד לו בן. זהו כח השמחה. הצדיק "בעל שם טוב" הקדוש היה נוהג לומר על הפסוק: "כי בשמחה תצאו" (ישעיה נ"ה, י"ב), שעל ידי השמחה שאדם שמח, הוא מוציא ומסיר מעליו את כל הצרות והיסורים. נבוא כולנו לתפלות ראש השנה בשמחה, בביטחון בקב"ה שיוציא אותנו זכאים בדן, שיכתוב אותנו לחיים טובים ולשלום, ובזכות השמחה הזאת, ה' יכתוב ויחתום את כולנו לשנה טובה ומבורכת, אמן.

הלכה נאמנה

לב של בהמה ואומרים: "תפתח לבנו בתורה". אחרי הלב לוקחים ראה. ראה גם כן לא כתובה בכל הספרים, רבי חיים פלאג'י אומר (מועד לכל חי סי' י"ב אות כ"ה), ומקורו בטור סי' תקפ"ג לקחת ראה של בהמה (היא ברה מאד) [וכן בספר המנהיג (תרס"ו), דף י"ב] כתב שאוכלים ראה, וכן הובא בחידושי הרשב"א (ר"ה לב:), והגמרא אומרת (חזון דף מ"ט ע"א) למה נקרא שמה ראה? שמא ירה את העינים. (לא ידוע לי אם על פי הרפואה זה צדק או לא, אבל זה מופיע בגמרא). לכן לוקחים ראה ואומרים: "שתהא שנה זו קלה עלינו כראה", מה זה קלה עלינו? שתעבר בשקט, תעבר בשלום, בלי פחד, בלי שואה, זה "קלה עלינו כראה". ויש מוסיפים: "ראה נא בעינינו, וריבה ריבנו, ומהר לגאלנו גאלה אלה למען שמה, והאר עינינו בתלמוד תורתך". (את זה רבי חיים פלאג'י (שם) מוסיף לומר).

ולמה מביאים "חבושים" (שנקראים בלשון הירושלמי (פלאג'י סי' א"ה ד"ה ועוד) "אספרגליו", ובערבית "ספרג'ל"? **אבא זצ"ל** היה אומר עליו "שיבנו זכוינו פגרינו ספרג'ל". ואני שאלתי, וכי הספרג'ל הזה יש בו כל כך הרבה גרעינים? גם בתפוחים יש גרעינים ככה. מה יש בספרג'ל הזה? וראיתי מי שאומר "שתוציא את חבושי עמך ישראל", אלה שנקראים בבית סדר והם לא עשו שום דבר, תוציא אותם לאורה, אבל גם זה לא נראה לי (שאו הסבה שאוכלים חבושים). כי בחוץ לארץ לא קראנו לזה "חבושים" אלא קראנו לזה "ספרג'ל". אבל את הסבה האמתית למדתי מהתלמידים שבאו מג'רדא לתונס בשנת תשכ"ב (לפני ששים שנים שנה). כל ההורים של התלמידים שגרים בג'רדא כתבו להם "תביאו לנו חבושים מתונס", ולמה? כי מברכים שהחינו על החבושים האלה. התמרים והרמונים כבר נמצאים. ובליזה השני כותב מן (סי' ת"ר ס"ב) שביא בקדוש פרי חדש ויברך שהחינו על הקדוש ויבנו גם על הפרי החדש, והפרי החדש שנמצא באותו הזמן, זה החבושים. (והחבושים הם קצת ממוצים, ולכן עושים אותם עם מעגון - מרקחת פרות, כדי שיהיו מתוקים). [וראה בעלון 374 שאר סימני ראש השנה].

ולא לשפח לומר [בברכת המזון] "יעלה ויבוא" - "את יום הזכרון הזה את יום טוב מקרא קדש הזה". ואחר כך קוראים משניות מסכת ראש השנה. [ראה במדור למען תספר]. (עלון בית נאמן, גליונות: 427 אותיות י"ב וי"ג, 374 אותיות ח - ו"ח).

בתפלה של ראש השנה אומרים "שדענו ה' אלקינו שהשולטון לפניך". יש אומרים "שהשולטון לפניך". אבל לא ככה אומרים, המלה "שולטון" זה בארמית, ככה פתוב בדינאל (ד', ל"א, ועוד), "שולטון" זה בעברית - "ואין שלטון ביום המוות" (קהלת ח', ח). מישו אמר, אם תאמר שלטון בינו "מלה", לא. "ואין שלטון ביום המוות" זה לא ככה, "אין שלטון" הפנה אין מלוכה, אין פח ביום המוות. **לכן אומרים "שהשולטון לפניך"** - הכח של המלוכה והשלטון לפניך. בתפלה מדרגים בעברית ולא בארמית [וראה עוד לרבנו הגדול מרן זצ"ל הכ"מ באור תורה (שבט תשע"א סי' י"ז אות י').]

(עלון בית נאמן גליון 427 אות י"ד).

בליל ראש השנה אוכלים סימנים, ויש בזה מנהגים בלי סוף, אי אפשר להאמין. יש מנהג של הבן איש חי (ש"א פרשת נצבים אות ד') להתחיל בתמרים, ויש מנהג של המרוקאים להתחיל בתפוחים. למה תעשו תפוחים לפני התמרים נגד סתם מרן (סי' ר"א ס"א)? כי בתפוחים יש פגנות (עין בשו"ת מענה לשון ח"א חא"ח סי' מ'). ויש את המנהג שלנו שמתחילים בקראע. מה זה קראע? בעברית נקרא דלעת, ומתחילים בה. והמנהג הזה לא דחוי, זה מופיע בגמרא (הוריות דף י"ב ע"א), ומופיע בה"ר סוף ראש השנה (דף י"ב ע"ב מדפי ה"ר) בשם רב האי גאון. היו מביאים לו סל שיש בו תפוח דברים, פושט ידו ומוציא את הדלעת ואומר "שתקרא רע גזר דינו ויקראו לפניך זכוינו". מה רע בזה? וימרויחים בזה עוד דבר, שלא צריכים לקרע על הדלעת, כי זה נקרא "דברים הפאים מחמת הסעודה" (ברכות דף מ"א ע"ב). העיראקים מביאים בהתחלה תמרים, ואחר כך יש ספק אם לקרע או לא לקרע. יש אומרים לא לקרע על התמרים כי הם מזינים (ככה אומרת הגמרא בבבכות דף י"ב ע"א), ואם הם מזינים, אתה יוצא ידי חובה בברכה על הלחם. אבל זו דעה יחידה. לכן לוקחים תמר, מברכים עליו "בורא פרי העץ", ואחר כך אומרים עליו "שיתמו אויבנו וישוננו וכל מבקשי רעתנו". איך הגיע יתמו לתמר? תמר - תם מר, המרירות הלה. וצריך לכן את זה, כי אחרת מה זה "שיתמו"? ויש כאלה מקבלים שמביאים תפוחים בהתחלה, אבל אנוני פשוטים, לא מקבלים. אנוני הולכים עם פשט הגמרא, היא אמרה (הוריות דף י"ב ע"א ובכריתות דף ו' ע"א) שמתחילים ב"קרא", אז "קרא". הוא נזכר ראשון בגמרא, וגם הסדר נקרא בכל המדינות שלנו "סדר אלקראע".

ועוד דבר, אצל האשכנזים במדינותיהם אין להם דלעת בתקופה הזאת, ואולי מגיעה יותר מאחר. מה הם עושים? לוקחים משהו אחר - גזר. ובאדיש הוא נקרא "מירן" מלשון רבוי. שיהיה לנו הרבה ילדים, הרבה צדיקים, הרבה חכמים, והרבה גאונים. בקיינו אף אחד לא יודע מה זה מירן, זה גזר, אז אומרים "שתקרא רע גזר דינו". גזר וגזר זה יפה מאד. אבל בארץ יש לנו קרא - דלעת ויש לנו הכל. לא צריכים לשנות מלשון הגמרא. מי שלא ישמע - שיעשה מה שירצה... אני אף פעם לא כופה את אף אחד שישמע לדעתי. אדרבא, אל תשמעו לי, ככה שאם אני טעיתי, אני לא אענש... אני ותלמידי. מי שרוצה לשמע שישמע, ומי שלא רוצה לשמע שלא ישמע. אחרי ה'קרא' מביאים ראש כבש. אם אדם יש לו ראש כבש, הנה מה טוב. ואומרים: "שנהיה לראש ולא לגזר". והנה עובדה שואל: למה כתוב "שנהיה לראש ולא לגזר"? אם נהיה לראש, ממילא לא נהיה לגזר? אלא אמר הרב שהפנה היא "נהיה לראש" - ולא ראש של זנבות. אם פלם וזנבות, ואתה ראש של הזנב, אתה לא שוה כלום, אלא תהיה ראש אמתי. (ואת זה אפשר לפרש גם בפסוק (דברים כ"ח, י"ג) "והנהגה ה' לראש ולא לגזר"). ואם יש לאדם ראש כבש יוסף עוד כמה מלים: "ותזכר לנו עקדתו ואילו של יצחק אבינו בן אברהם אבינו עליו השלום" - תזכר את העקדה שלו. אפילו שלמעשה לא נגע בו. אז אומרים "נהיה לראש ולא לגזר", ותזכר לנו עקדתו ואילו של יצחק אבינו. ככה צריך לעשות. ואם אין לו ראש כבש, יקח ראש דג, שיקח מה שירצה. אחר כך מביאים לב. לא כלם מביאים לב, אבל מובא הדבר הזה בפסוקים. לוקחים

למען תספר

משואות, התחילו להדליק משואות, וכלם התבלבלו ולא ידעו מתי ראש חדש, ביום הראשון או ביום השני. ומחמת שלא היה ברור, עשו "שלושים", והם היו הולכים תוך עשרה ימים ומודיעים לכל העם שבית דין קבעו שיום ראש השנה יוצא ביום פלוני. אז אתה קורא את המשניות בראש השנה, ואתה מבין איך אבותינו התמודדו עם השאלות האלה. כתוב שם שהיו תוקעים בשופר "שלש של שלש שלש", תקיעה תרועה תקיעה שלוש פעמים. וכיון שיש קצת ספק מהי תרועה תקנו לתקע תשר"ת תש"ת תר"ת (עלון בית נאמן גליון 374 אות י"ז).

המשניות [מסכת ראש השנה] מיוחדות במינן. מסכתות ראש השנה, ויומא וסכה, מחזירים אותה אחורנית אלפים שנה לתקופת בית שני. שאז היו מכריזין מתי ראש השנה. אבל לא תמיד היו יודעים מתי ראש השנה, למה? כי לפעמים החדש מלא, ולפעמים החדש חסר. והיו צדוקים וביטוסים שהיו מפריעים לעם ישאל כדי שלא ידעו מתי ראש חדש, והיו משיאים משואות. מה זה משואות? בירושלים היו יודעים מתי ראש חדש, כי היו מגיעים עדים לבית דין ומעידים. אבל כדי שישאר העירות ידעו, היו עושים מדורות של אש, וכך פלם ידעו שהנה המדורה הזאת אומרת לנו שבית הדין קדשו את החדש. ראו הצדוקים את הדבר הזה, ואמרו: גם אנוני נעשה

” יפתח לך ה' את אוצרו הטוב
את השמים ולברך את כל מעשי ידיך”
ברכה עד בלי די ...
עד שיבלו שפתותיכם
מלומר די ! ”

**יום הדין הגדול
והנורא יום בו
מכריזין
מי לשבע
ומי לרעב**

הזמנה באדיבות אומנות יהודית. אלמקיס 050-5823050

פתיחת הפרנסה

מורנו ורבנו הגאון הגדול רבי **חננאל כהן** שליט”א
השליח שלך בתפילות ראש השנה יעתיר למענך
בבית מדרשו של הסבא קדישא
מרן ר' **רחמים חי חויתה הכהן** זצוק”ל

08-6727523

ניתן לשלוח הודעה | רב קווי
מענה 24 שעות או בעמדות נדרים פלוס

למסירת
שמות
חייגו

כשצדיקי עליון הם סנגורין

והמליצים לתתם אותך לחיים טובים ולשלום
מי לא מצטרף???

האלף לך שלמה

בעשרת ימי תשובה עשרת הדברים שיסדרו לך את השנה:

תפילה ב"אהל
הצדיקים"

מנין כהנים
מיוחדים
בגזירת בית דין

הוצאת
עין הרע

הקדשת ימי
הלימוד במוסדות
להצלחתכם

תיקון כרת
בערב ר"ה

תפילת
הכהנים המיוחדים
(ר' ברכאל, ר' חננאל ור' רחמים)
בשעת הנעילה!!!

סגולת מרן הבן
איש חי צ"ל עם
האבנים בלב הים

פדיון
נפש

תפילת השליחים
הקדושים בקבר
הסבא קדישא

תיקון כרת
בערב יוה"כ

חייגו כעת:

***9105**

וכל זה בסך *4 **250** ש"ח בעבור
5 שמות

עלות לשם בודד 260 ש"ח | ניתן לתרום מכספי מעשרות
ניתן לפרוס לתשלומים | השמות יוזכרו בל"ג לפרטי פרטים
על כל בקשותיהם (בתפילת נעילה ברכה כללית)

רב קווי | 24 שעות | נדרים פלוס

או בהודעה ל: 08-6727523

